

Vidzemē uzsākts pētījums par jaunu transporta pakalpojumu ieviešanu pašvaldībās

Vidzemes plānošanas reģions pēdējos gadus aktualizē jautājumus par mobilitāti lauku teritorijās, aicinot ne tikai saglabāt sabiedriskā transporta pakalpojumu tīkla struktūru, bet arī rosina diskusijas un **testē jaunus pārvietošanās veidus**, lai iedzīvotāji laukos, neskatoties uz to, kur ir viņu dzīvesvieta, joprojām varētu brīvi nokļūt uz pakalpojumu saņemšanas vietām arī tad, ja to īpašumā nav privātā vieglā automašīna vai kādu apstākļu dēļ to nav iespējams izmantot.

Turpinot ieviest Eiropas Savienības līdzfinansētu projektu **“Mobilitāte un pieejamība lauku reģionos - jaunas pieejas mobilitātes koncepciju izstrādei attālos lauku reģionos (MARA)”**, uzsākts darbs pie pētījuma par jaunu transporta pakalpojumu ieviešanas iespējamību un ekonomisko pamatotību Vidzemes plānošanas reģiona pašvaldībās. Pētījuma rezultāti kalpos par pamatu turpmākajām diskusijām ar nozari regulējošajām ministrijām, pakalpojumu sniedzējiem un pašvaldībām, rosinot iesaistītās puses kļūt atvērtākas pret alternatīviem transporta risinājumiem un paplašinot tradicionālo pakalpojumu klāstu.

Pētījuma ietvaros tiks veikta priekšizpēte par to, kā jauni transporta pakalpojumi var uzlabot iedzīvotāju un tūristu mobilitātes iespējas mazapdzīvotās teritorijās Vidzemes reģionā. Īpaša uzmanība tiks pievērsta mikromobilitātei un sociāli mazaizsargātu personu mobilitātei, tai skaitā arī personu ar ierobežotām pārvietošanās spējām, kurām ir grūtības izmantot sabiedrisko transportu vai privāto transportlīdzekli.

Pētījumā tiks analizēti divi konkrēti mobilitātes risinājumi un to ieviešanas iespējas Vidzemes reģiona pašvaldībās. Viens no risinājumiem būs saistīts ar **elektrovelosipēdu izmantošanu** (nomas un koplietošanas pakalpojuma modelis).

Jāpiezīmē, ka pēdējā projekta partnerības sanāksmē ar savu pieredzi par velosipēdu un elektrovelosipēdu nomas punktu izveidošanu dalījās Tartu pilsētas pašvaldības pārstāve Marika Post. Pierādot ieviestā risinājuma pozitīvo ietekmi uz iedzīvotāju mobilitāti, tika uzsvērta lietotāju iesaistes nozīme pakalpojuma veidošanas posmā, kā arī nepieciešamība tos vēlreiz iesaistīt pēc tam, kad kādu laiku pakalpojums jau tiek lietots, lai apkopotu lietotāju vērtējumu un veiktu uzlabojumus.

Tartu pilsētas panākumi šajā jomā saistīti ar apstākli, ka, atšķirībā no bieži pielietotās prakses velosipēdu nomas punktus izvietot pilsētu centros, Tartu tie izvietoti visā pilsētas teritorijā, tā papildus stimulējot iedzīvotāju pārvietošanos ar videi un veselībai draudzīgu transportlīdzekli, nodrošinot plašu galamērķu skaitu.

Otrs mobilitātes risinājums būs **“kopienas transportlīdzeklis”**. Kā galvenie pakalpojuma lietotāji izvirzītas sociāli mazsaizsargātās personu grupas, kurām ir ierobežotas pārvietošanās iespējas veselības stāvokļa vai kādu citu iemeslu dēļ (piemēram, nav pieejams sabiedriskais transports). Pētījuma ietvaros tiks piedāvāts vairāku modeļu ieviešanas plāns, detalizēti aplūkojot gan lietotāju grupas un to vajadzības, gan arī potenciālos pakalpojuma sniedzējus. Tāpat tiks sagatavots arī risinājuma finansēšanas modelis, prognozētas izmaksas, nosaukti arī ieguvumi un šķēršļi, ar kuriem plāna ieviešanai būs jārēķinās. Sagatavotie plāni paliks pašvaldību rīcībā, un tie labi kalpos brīdī, kad būs jāpieņem lēmums par jaunu mobilitātes risinājumu ieviešanu.

Nemot vērā šī brīža apstākļus, tas, vai kāds no pētījumā aplūkotajiem mobilitātes risinājumiem tiks izmēģināts arī praktiski, pagaidām nav zināms.

Projekts “Mobilitāte un pieejamība lauku reģionos” (saīsinājumā “MARA”) tiek īstenots Interreg Baltijas jūras reģiona 2014.-2020. gadam ietvaros ar Eiropas Reģionālās attīstības fonda atbalstu. Projekta mērķis ir uzlabot mobilitātes pakalpojumu pieejamību un kvalitāti lauku reģionos. Tā īstenošanā iesaistījušies 12 partneri no 9 reģioniem. Vairāk informācijas par projektu: www.mara-mobility.eu (angļu valodā) un www.vidzeme.lv (latviešu valodā).

Foto: Evija Ziemeņa

Jautājumiem: Rita Merca, projekta MARA vadītāja Vidzemes plānošanas reģionā, rita.merca@vidzeme.lv; Andžejs Stepančuks, telpiskās plānošanas eksperts, andzejs.stepancuks@vidzeme.lv.

Informāciju sagatavojuši: Anita Āboliņa, sabiedrisko attiecību speciāliste projektā MARA, Vidzemes plānošanas reģions, anita.abolina@vidzeme.lv.